

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Посилити числа по 6 кр.
в б.м. гасст Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. Головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ:

щодня крім неділі і рус-
ких свят.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ знаходиться в
Чернівцях (ул. Петровіча
ч. 2), куда всі доноси адре-
сувати належить. — Бюро
редакції отворене щодня
від 8. рано до 8. вечерох.

Вістник законів державних.

Редакцію вістника законів державних, котра ще від 50-их років завжди находила ся в руках людей пеналих, обняв тепер др. Александер Богдан Кулачковский, чоловік знаний яко щирий народовець. О заміщене сего становища народовцем старали ся між иньшим ще в 80-их роках окремі депутації рускі, що їздили до Відня, таку вагу клали на добру редакцію сего зістника для Русинів.

І не диво; бо сей „Вістник“ був також одним забором для москвофільських тенденцій через те, що языковою мертвечиною несло від него здалека. Стара кирилиця, правопись Бог-знає яка, мова видумана, ненародна, штучно зліплена з різних елементів відбирала „Вістникови“ всяке значінє. А проте в свій час, оборонюючи свої стремління, москвофіли покликували ся на редакцію „Вістника“, як на чинник міродатний в справах мови і правописи. „Вістник“ державних законів уживає також мови і правописи як ми — казали колись москвофіли. А тепер уже не будуть могли до своїх махінацій покликувати ся на Вістник державних законів, котрий прийме форму таку, яка ему належить ся.

Рускі видавництва урядові, друк-сорт, формулярі, листи, перекази і т. п. не могли доси обійти ся без похибок против рускої мови і правописи. А таки за такий довгий час можна було відповідно до рускої граматики видумати чи прийняти яку готову термінологію для тих всіх друків, в котрих і доси находимо правдиві куріоза языкові, граматичні, правописні і т. п. І взагалі на урядові рускі друки звертало ся за малу увагу, маловажило ся їх.

Н. пр. галицький Вістник законів краєвих перед кількома літами подавав невірні і неповні переклади устав; вєюди находили ся похибки, випуски, дивовижні звороти, — так що ніхто в потребі не міг покликати ся на руский переклад законів краєвих, бо в тім перекладі бракувало нераз цілих речень оригіналу.

Все те доказувало, що як у Відні так і у Львові уряд звертав за малу увагу на свої рускі друки і тому будив лише жалє в Русинах. Коли-ж тепер видко, що правительство не думає надармо викидати гроші та ще й виставляти ся на сьміх зачерез незнанє рускої мови і єї духа, а хоче, аби й ті урядові рускі друки, — в тім випадку: віденьські — виглядали „по людски“, то ми певні, що

сі заходи правительства найдуть у всіх Русинів признанє.

Найліпшим мірилом значіння рускої редакції Вістника законів державних єсть скрегіт зубів наших Москалів, котрі вістку про іменованє д-ра А. Б. Кулачковского прийняли злобними насьмішками з єго особи. Нічого, нехай сьміють ся у своїй підлоті, але одну позицію они таки знов стратили, а ми зискали. Вже через те, що у Вістнику державних законів найде місце для себе дійсна українсько-руська мова, ми зискуємо. А по д-рі А. Б. Кулачковским сподіваємо ся, що на своїм становищі найде ся так, як годить ся доброму Русинови-народовцеві.

Буковинський краєвий сойм.

На нинішнім засіданні буковинського сойму (дня 24. с. м.) відчитано петиції, між ними петиції о запомоги „Рускої Школи“, „Народного Дому“ і академічного маляря Пиколая Івасюка, а відтак відчитано внесенє ректора університетского Евсєвія Поповича в справі заснованя медичного факультету при черновецькім університеті. Краєвий маршалок Лупул відповів на інтерпеляцію пос. Кохановского мол. в справі катастрофи ґрунтового, що виділ краєвий тому не міг нічого зро-

АКАДЕМІЧНА ГРОМАДА.

—о—

Дня 26-го с. м. поветанє у Львові нове руске академічне товариство „Академічна Громада“, в котрім вїйдуть ся члєни товариств: Академічне братєтво і Ватра, значить: ті два товариства перестануть істнувати, а з них повстане одно нове, котре буде мати що-найменше сто члєнів, отже як на студентське товариство буде й чисельно досить поважним. Факт сей ми витаємо дуже радо, яко обяв лучєня наших сил а не роздроблюваня, і бажаємо новому товариству як найкращого розвою.

В минувшині набули оба дотеперішні товариства рускі: Академічне Братєтво і Ватра немало досьвідів, а найбільше досьвиду навчила їх подія, котра їх розлучила була тому кілька літ. Не хочемо рупати мотивів сеї розлуки, що правда, зовсім не низьких, але опертих на надмірні, пристрастні пильнованя малих відмін у своїх нересьвідченях; сконстатуємо лише тепер, що між нашою рускою академічною молодіжкою у Львові і деінде нема таких різких відмінних нересьвідчень, щоби то перешкаджало спільному житю. А вишукувати малі різниці, роздувати їх до форм страхопудів, робити з них casus belli, не тільки не годить ся з огляду на терпимість, але й з огляду на нашу ростич велику у громадї, яку омилати ми повинні поставити собі за першу задачу.

Надія наша на молодіж не пуста; она-ж скорше чи півніше возьме все у свої руки.

Але саме товариство академічне то ще зовсім не арена для всіх досьвідів, потрібних молодим людям на будучє житє. Чого може і повинна вимагати євспільність від руского студентского товариства?

Відповідь на се питанє, відповідь, хоть би побіжна, але основана на дотеперішній історії руских студентских товариств, могла би також означити те становище, яке припадає рускому студ. товариству нині, серед тих обставин культурного розвою, серед яких Русини власне находять ся.

Однак, чи покликані рускі студ. товариства відігравати визначнішу ролю в житю народу? Чи-ж не означені їх цілі, т. є. то, чого від них вимагати можна, в статутах тих товариств?

Одже тут звернемо увагу на те, що студентські товариства, се єдина з усіх форм європейского академічного житя, котра в цілости увійшла в практику у Русинів. Інших форм академічного житя, університета, академії, фахових висших шкіл у Русинів нема. А таким чином студентські, наїв-наукові товариства виступають в перший ряд, а через те їх значінє мусить значно підіймати ся. Не змієт діяльності змінє ся, лишень інтенсивність у виконанні статуткових приписів. І хоть студентські товариства наші не мали й не могли мати претенсій заступати бракуючі рускі наукові заклади, то все таки власне через брак сих послєдних студентські кружки покликані були не ограничати ся ділетантєством. В них

зчаєста виринали менше-більше систематичні стремління до єєріозної праці.

Такі стремління єстрічаємо насамперед в колишнім львівськім Академічнм кружку (в 70-тих роках), в котрім пробовано видавати часопись наїв-наукову („Друг“). З пізніших часів запісуюмо видавничу діяльність львівского Академічного Братєтва (в 80-тих роках) і першу пробу на тім полі черновецького Союзу. Отсе зраки видавничої діяльності руских студентских товариств, проби прилюдної наукової праці, котра хоть би й не дуже ясна, а може й недостаточна — але основана на єєріознім бажанню служити науці і літературі. Ся діяльність, однак, могла би була бути видатнішою, бо любов до діла була. От приміром і так зв. бібліотека Онишкевича вийшла не коштм якої академії, але жертвами студентів, і то навіть не т. зв. академіків, лишень — гімназистів-бурсаків. І чи-ж можна було винити тих убогих молодців за те, що їм на рєшті не стало гроша на дальшу роботу?

Уже єї факти в видавничої діяльності єввідчать про те, якими прекрасними намірами руководила ся в недавнім часі руска молодіж, а ваглядно рускі студентські товариства. Коли-ж до сего додати наукові стремління в нутрі тих товариств, як праці над словарями (в 80-тих роках в Академічнм Братєтві), відчити особливо у Львівських Товариствах і в Віденьській Січї критики і єтаті і справоаданя про різні твори — тогді можна буде єматати, не побоюючи ся дуже великої перєсади, що

бити в сій справі, бо не було до сего правової підстави, не було іменню ще державної устави, а комісія для розслідування катастру ґрунтового ще не уладилась; отже тут нема жадного занедбання зі сторони виділу краєвого, котрий все буде совістно сповняти свої задачі. По приділенню закінчення рахунків панцизничного фонду і краєвого фонду за 1894 р. фінансовій комісії, а внесення виділу краєвого на системизоване будівничого асистента при виділі краєвим і зачислене дороги в Йосиффальва до повітових доріг — адміністраційній комісії, мотивував пос. Стефанович своє внесення про регуляцію платні краєвих урядників. Міністерство „сильної руки“ хоче тепер урегулювати платню державних урядників, котрі дійсно живуть в нужді. А прецінь они все таки стоять матеріяльно ліпше, ніж краєві урядники. А ми ставляємо вимоги до краєвих урядників такі, як до державних, і що-до їх підготовки і що-до їх праці, отже треба їм дати жити. Треба ще й се зважити, що в Чернівцях, де більшість краєвих урядників мешкає, і мешкання дорогі і живність дорога. Вже з тої причини підвищено 1894 р. тим урядникам платню о 20 процент, але треба би вже тепер подумати над тим, щоби тої урядники дістали в той сам час, що державні урядники, свою вищу платню. У краєвих урядників нема авансу і більших вигадів. І з становища краєвої господарки се внесення оправдане. Що року приходять ті урядники перед сойм о різні запити і ми їх давали і тепер то повинно устати. Внесення приділено адміністраційній комісії. — Далше усаджював пос. др. Вольчинський своє внесення в справі засновання волоских паралельок при черновецькій вишній гімназії. Бесідник вказує на то, що волоска молодіж не знає при вступленню до гімназії настільки німецької мови, щоби могла побороити труднощі німецького викладу. Для Румунів було би багато легше, коли-б заведено волоску мову викладову, котра споріднена прецінь з латинською. Ми не маємо виділових шкіл, отже в багато анальфабетів, багато таких, що не мають трохи висшого образования. Що-ж знов до чисельности, то в самих Чернівцях є 8000 Румунів, в черновецькій повіті 20.000, в сторожинецькій 31.000, а в серетській 15.000, разом около 75.000 Румунів. Учеників-Румунів припадало на всі три буковинські гімназії в рр. 1885—1894 пересічно по 113, а сего року є в них разом 546 Румунів на 1987 учеників. Яко найліпший доказ потреби волоских паралельок наводить бесідник, що в волоских паралельках при гімназії в Сучаві видалено 13 учеників задля недостатку місця. Зрештою кошта засновання волоских паралельок не будуть великі, бо через отворення німецько-руської низшої гімназії в сім році змен-

шить ся число учеників в старій вишній гімназії, отже треба буде властиво лише гроші на професорів. Бесідник звертає ся до поодиноких соймових сторонниць з просьбою о піддержанні його внесення і каже до консервативної вірмено-польської партії, що піддержанем докажуть голошену зичливість для волоского народу, до Русинів каже, що мають нагоду доказати можливість згоди, а Німців-лібералів просить не уважати се внесення ударом на їх і так вже упривілейоване становище. Звертаючи ся до правительства каже бесідник: президент міністрів заявив, що актуальні і оправдані бажання оно засідати буде сповняти. Волоский нарід лише тоді буде підпирати правительство, коли побачить, що правительство се дійсно зробить.

Краєвий президент ґр. Гоєє заявив на се, що лише тому забирає слово, бо пос. др. Вольчинський підніс виключення 13 учеників з сучавської гімназії. Справа ся вже досить знана, але не знані навіть пос. д-рови Вольчинському докладно причини. Донесено правительству, що в сучавській гімназії прийнято учеників по впливі приписаного закону. Приблизним розсліду виказало ся, що справді прийнято і то так в волоских паралельках як також в німецькій гімназії часом аж 10 до 14 днів поза приписаний термін, а надто відступлено від приписів що-до вимог при іспитах. Тому то, а не задля браку місця, виключено з волоских паралельок 13, а з німецької гімназії 7 учеників. Що більше, по кількох місяцях показала ся потреба виключити ще 20 учеників з обидвох частин гімназії задля браку відповідного підготовлення їх в науці. Тут отже годі покликувати ся на брак місця. Правительство стоїть на тім становищу, що се питання треба осуджувати лише з фактичної потреби і се стане ся. Внескодавець жадає, щоби волоскі паралельки були засновані „як найсроще“. Коли Русини дістали паралельки аж по більше як 10-літніх стараннях (не 10, а 20-літніх — Ред.), то годі жадати, щоби домагане Румунів, котре ставлено вперше минулого року, так скоро сповнило ся. Судячи безсторонно, доходити ся до висновку, що се жадане в задалеко поєнуєне. (Оплезки.)

Відтак за комісією адміністраційну задавав справу др. Стефанович про проєкт устави о нищенню перстенця в конюшині і в сякого шкідливого бодяча.

Уставу про нищення шкідливого бодяча і сякої хопти треба уважати лиш одним кільцем в ланцуху тих ріжних устав краєвих, що мають на цілі піднести наше краєве рільництво. Такі устави мають для Буковинців велике значіння, бо наш край се край хліборобів, і его діткнула тепер загальна криза хліборобека ще більше ніж другі краї. Такі устави є і в инь-

ших краях як в Чехах, в Країні, на Моравії, в Долішній Австрії, в Стирії і т. д. В таких краях як Чехи і Долішна Австрія, де хлібороби самі світли письменні люди справляють свою землю так, як у нас і грядки мало хто справляє, не треба було устави про нищення сяких бодяків, бо самі гасди нищили їх і там бодяків по полях не видати; там отже видав сойм уставу лиш про нищення перстенця в конюшині. Але вже Моравія і Стирія потрібували устави і про чищення сяких бодяків — людям треба що йно уставою сказати, що їм в хліборобстві шкідливе. А вже-ж нашим буковинським хліборобам не досить сказати, що се або то шкідливе в господарстві, ще треба і карами загрозити, аби послухали і ходили коло свого поля так, як ся належить.

Значіння управи конюшини для хліборобів дуже велике, а особливо буковинські хлібороби повинні як найбільше сїяти конюшини; без конюшини не можна і думати, щоб піднеслась у нас годівля худоби, котра одна тепер, коли не виплачує ся управа хліба, годна поставити наших хліборобів на ноги і виратувати їх від недохі. Конюшина також і в торговлі більше поплатна ніж инше зерно. З конюшини і зелена паша і сїно і насіння. Аби-ж управа конюшини на Буковині розширила ся і збільшила ся, треба конечно нищити завязаного єї ворога — перстенця, а до сего треба устави. Тим більша потреба у нас такої устави, бо у нас тяжко дістати чистого насіння а контрольної стації ще нема, а як і буде, то ледви чи багато з наших хліборобів схоче удавати ся до такої стації, аби єму розібрали его насіння і сказали напевно, чи воно здале. Тимчасом перстенець нищить конюшину і люди не видать з конюшини того пожитку, який она давати повинна.

Перстенець буває дуже часто вже в насінню конюшини, часто також вже в землі, або в гною; через те так дуже занечистили ся всі засіви конюшини, що конюшини без перстенця годі у нас подібати. А що люди самі безпорадні нічого не роблять, то треба такої устави, котра-би наказувала нищити перстенець.

Таку уставу повитають певно всі дбали хлібороби, бо вона годна буде їх устеречи від шкоди, яку тепер мусїли поносити, хотьби самі дбали добре про свою конюшину — як сусїди не дбали, то і до них перстенець занїє ся, а на се не було доси ради — тепер буде устава. Але уставу треба буде також остро виконувати, устава на папері нічого не варта, як єї ніхто або мало хто буде виконувати. Найбільша відповідальність спадає на старшину громадеку — вона буде мусїла добре пильнувати, щоб в тої устави була користь.

Велику шкоду хліборобам роблять также

руські студентські товариства були певного роду науковими закладами, академіями *in nuce*, в котрих хоть слабо, несистематично і недостатчно але все таки не без хісна виявляли ся зародки руских наукових стремлїнь.

Не без хісна! Бо в тих стремлїнь в 70-их і 80-их роках пішла опісля майже вся нинїшня руска духовна праця; бо переважна більшість нинїшних вірих діячів рускої науки і літератури научили ся працювати в тих студентських напів-наукових кружках — бо, не вменшаючи — значіння університетів, при котрих ті кружки і товариства істнували тай існують, сказати треба, що для рускої науки і літератури працювати, се було гаслом власне студентських кружків. І нехай би й ся праця мала лишень хвилеве значіння, однак і де я, любов до праці, набрана в студентських товариствах, найчастійше оставала ся регулятором півнішого життя — і от, ся одна безперечна заслуга заобезпечить, надїємо ся, нашим студентським товариствам добру згадку і на півнішє.

Після сего можна би навіть сказати, що рускі студ. товариства (особливо в прошлім десятиліттю) зробили навіть чи не більше над то, чого від студентів, а надто нині, вимагають. Нинїшний бо песимізм, котрий до сякої роботи вимагає декретів і патентів і скорше заперечить ніж признає, може не повірить в

серйозність тої наукової праці в студентських кружках. Буде отже не від річи указати на глибоку причину тої діяльности, на ту животворну силу, котра одушевляла молодих труженників недавно минулих років і помагала їм переводити добрі наміри. Тою силою було почуте важности сучасного становища руского народу. Як відомо, важні епохи в час викликають виконавців сякого духа. А Русини все ще переживають важну, иноді навіть тривожну добу культурного, і то головнов літературного відродження, і от, почуте сего становища нашої літератури спонукало і ті студентські уми до праці. Почуте національности в властивими собі проявами благородних поривів, спонукувало гуртову працю в напів наукових студентських товариствах. „Заткни духовне оружжє за пояс“ — лунало від уст уст біблійне слово і тисячу разів доповнювало ся реченнями з Шевченка, заповітами про чоловічість, про волю, діяльність і про любов до вітчизни. І от, студентські товариства стали ся огнищами любови до вітчизни, до рідної землі! Вона-ж зродила чувство національного достоїнства, котре спонукало працю над найважнішою формою національности, працю над мовою і єї літературою.

Любов до рідної землі, до народу і впливаюча з неї жива умова праця — се гасла діяльности, яку, загалом взявши, виявляли ру-

ські студентські товариства. Тепер, же черга запитати би: Що-ж за нагороду дасть нарід своїм вірним студентським товариствам? Як узнати рідна аємля, вітчизна їх добрі старання причинити ся до культурного поступу народу? — Найбільшою нагородою для руского студентства буде той час, коли нарід, вітчизна, узнати серйозні стремлїня руского студентства і узнати его національні симпатії, отворить справдешні рускі академії, виспі наукові заклади. Коли перша така урочиства хвиля наступить — трудно сказати. Руске студентство, в своїх серйозних товариствах, буде й надалі доказувати свою гідність таких закладів, свою гідність в науковім і національнім змислі. І от, тут-то має право руска суспільність вимагати від руских студентських товариств видержання на такім становищу. Руска суспільність може і повинна сказати як до всіх инших акад. товариств, так і до „Академічної Громади“: „Любов до праці, любов до народу, се були доси гасла руских студентських товариств. Ми-ж вимагаємо, аби єї гасла оставали ся і надалі провідними думками в рускій студентській діяльності, і вимагаємо сего в імя найвищих загально народних інтересів рускої науки“.

всякі шкідливі бодяки. У інших краях самі хлібороби їх винищують, то там устами не потрібні, але у нас стирчать вони по полях якби не знати які євґятощі, ніхто їх не до торкне ся; кажуть навіть, що се гріх, бодяки нищити. Для таких хліборобів треба отже устами, щоб їх присилувати до доброго.

Чому-ж то бодяки такі рілі шкідливі? Бо вони витягають з землі що найздоровіші і най-потрібніші соки для збіжжя і через то збіжжя нищів а не росте. А що наші хлібороби з бодяками так обходять ся, як би вони Бог-зна як були потрібні, то доконечно треба такої устави, котра би силувала наших хліборобів бодяки нищити; а їх у нас так багато, що перед жнивими поля наші не красують ся золотаво-жовтими колосами а червоново-блакитним бодячем. Замість їх виривати, люди оставляють їх на поли, через що вони чим раз більше множать ся. Ба, не лиш по полях але і по сіножатях і по толоках їх повно.

Тим доказана потреба устави о нищенню перстенця в конюшині і всяких шкідливих бодяків.

Коли тота устава буде санкціонована, тоді по приказу сойму має виділі краєвий вида-ти книжочку також і по руски, в котрій буде оказано, як тотих шкідників рільництва нищити.

Устава обов'язує всіх властителей землі нищити перстенець і всякі бодяки в такій порі, коли вони ще не дозріли, аби не могли ся множити. Хто того не схоче робити, буде караний 1—10 корон, а крім того уряд громадський буде мати право на кошта властителя кавалка тих шкідників знищити. Коли-б уряд громадський не дбав про се, то політична власть може его покарати.

Хочемо надіятися ся, що тота устава причинить ся з свого боку до видатности нашої землі і тим до ліпшої долі наших хліборобів. — Слїдувало справозданє адміністраційної комісії про ту часть справозданя виділу краєвого, що обіймає публичні недержавні дороги. Комісія підносить, що помімо ще деяких недостатків треба замітити чим раз більший поступ що-до якості повітових доріг; се треба завдячити також тій обставині, що не було повеній. В 1895 р. добудовано 44 кілометрів повітових доріг. Комітети для будови повітових доріг не все роблять після наказів виділу краєвого, отже треба би пильну увагу звернути на кімпольонгський, радовецький і вижницький повіти. Замітне ще й се, що хоч не будовано багато доріг в серетському, сучавському, гурагуморському і вижницьких повітах, видатки таки збільшили ся невідповідно; для того повинен виділі краєвий строго наглядати над рахунками комітетів дорогових. Вкінці ставляє комісія резолюцію, що би виділі краєвий всіма способами старав ся вплинути на повітові комітети, аби они придержували ся приказів виділу краєвого як найсовітніше. Резолюцію прийнято.

Фінансова комісія здає справу з предложення виділу краєвого про доходи і видатки краєвого шпиталю в Чернівцях за 1894 р. Комісія зазначає, що виділі краєвий переступив так доходи як і видатки, але се має свою причину в величій числі хорих. З другої сторони не стягає ся як слід видатків на виліченє, бо від 1886 р. ще ані в однім випадку не заплачено тих коштів. Отже виділі краєвий має на будуче строгіше поступати при стяганю коштів за виліченє. Справозданє прийнято до відомости. Вкінці наступили устні справозданя з петицій.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 24. січня 1896. р.

В справі виборчих надужитъ виїхали до Жидачева радник намісництва Ляникевич, а до Городенки радник Пивоцький. Ходять слухи, що коли оправдають ся закиди, які стоять в протестах, то вибрані посли зложать добровільно мандати посольські.

Пригадуємо, що вечерниці з танцями відбудуть ся в Народнім Домі в Чернівцях в неділю дня 26-го с. м. о 8. год. вечером. Вступ 30 кр. Стрій зовсім звичайний, невибагливий. Забава буде мати вид ніквіку, тому треба „де-що“ до їди принести з собою. Пиво і гербату буде можна дістати.

Бережанський Боян устроює дня 9-го лютого с. р. вечерок з танцями.

3 Снятина доносить, що тамошні Русини дають дня 4-го лютого с. р. в сали магістрату вечерок з танцями. Коли хто доси ще не одержав запрошення, зволить удати ся до секретаря магістратського п. Данкевича.

На українсько-російський словар виписала свого часу імператорська академія наук в Петербурзі премію імені Н. І. Костомарова. На жаль — як доносить російські часописи — доси ніхто не предложив словаря і тому тепер академія вдруге розписує конкурс з речинцем до 1-го грудня с. р. Премія виносить 4000 рублів, зложених Н. Костомаровим, і нарослі відсотки. Надгороджений словар академія видрукує власним коштом і се перше виданє буде власністю академії. — Нас дивує ся вість в російських часописах, бо знаємо, що деякі Українці вже віддавна занимали ся складенем такого словаря.

Нещастя в театрах. Послїдними часами були дві великі катастрофи нагадуючі своїм обємом катастрофу у віденьській т. зв. Рінг-театрі. В Катеринославі згорів сими днями театр. Огонь займив ся як-раз в хвили. коли саяла була битком наповнена людьми. Ратунок був майже неможливий і театр вигорів до тла, а в нїм згоріло й багато людей. З під згарищ видобути доси 49 трупів. Подібне нещастє случилось ся в театрі Бальтіморі. Там виставлявано штуку з жидівської історії, отже жиди зібрали ся в великій числі; було їх около 3000 людей. Коли запалювано газіві лампи, бхнула з одної лампи полемін, а хтось крикнув на тоє: горить! В одній хвилі зачали всі втікати до виходу. Одні тручали немилосердно других, розляг ся крик і зойк; той галас згроммадив людей перед театром, котрі хотіли дістати ся до середини театру і тим збільшили ще переполох. Жертвою катастрофи упало 24 людей, котрих в товнї удушено, а тяжко ранених в значно більше.

Несподіваний посаг. Тими днями лучила ся в Варшаві така пригода. Дочка одної бідної вдовиці, швачка, вийшла замуж за тапцерського челядника. Очевидно, що дівчина не мала посагу, а мати здохла ся ледве на малу виправу. На другий день по вінчанню зголосив ся до молодої пари жебрак, що часто до них заходив. Жебрак зложивши молодим свої желаня, заявив, що з уваги на те, що молода о нїм ніколи не забувала, він приносить їй за то малий подарунок яко віно і при тих словах дав їй пять сторублених банкнотів. Всі зачудовали ся, а старець додав, що по смерті найде ся у него ще трохи грошей, лише щоби о нїм не забували. Жебрака хотіли приймати зараз на стало до хати і дати єму удержанє, але він вимовив ся і вернув назад на своє місце під костелом єв. Александра, де звичайно пересиджує.

Втомлені житєм. В віденьській дільниці Оттакрінгу забив робітник Урбанек свою любовницю Ольбріхівну кількома ударами сокирою, а опісля підрізав собі горло. Ціла сцена діяла ся в хаті Ольбріхів; родичі хотіли свою доньку ратувати, але було вже за пізно. — В Білгороді холів Галле, знаний з своєї подорожи навколо євґита в тачці, повісити ся, ало его намір спостережено ще в час і уратовано его. Ним заопікував ся французький амбасадор. — В Празі кинули ся дві жінчини в Молдаву. Перед своїм вчинком они сердечно поцілували ся, і обнявши ся кинулись в ріку. На березі лишили они два листи, з котрих виходить, що обидві дівчини полюбили одного мушину. Він обидвом обіцяв женитьбу, і обидурив; отже они пересвідчившись о его невірности, рішили ся спільно вмерти.

За що карзють в Росії. Одна льондонська газета доносить о такім правдивім факті: Управитель кїївської контори державного банку Аносов має двох синів, котрі задумали засновати кружки для ширеня освѣти між народом. За сей „злочин“ видалено їх з Кїйва і поставлено під поліційний надзїр, а надто збороне-но їм перебувати в університетських містах. Батько „бунтовників“ одержав димісію за „злочин“ своїх синів. Отже так карають в Росії за самий намір ширеня просвѣти, річи всюди дуже захвалюваної! Се справді може діяти ся лише в Росії...

Богатські вибаги. В Парижі викликало велике вражінє замовленє біля американського мільонера і видавця газети New-York Herald, Гордон-Беннера. Він казав собі вишити ріжне білє, котрого одна штука коштує 350—450 франків. Білє зроблене в найгарнішого шовку, на який здобули ся лїонські фабрики. Мільонер замовив з кожного біля по 12 штук і заловив дальші замовленя, коли єму вибір сподобав ся. В Парижі вже дожили таких замовлянь, але від жєнщин; перший раз допускає ся такої немірної розкоши мужчина.

ТЕЛЕГРАМИ „БУКОВИНИ“.

з дня 24. січня 1896 р.

Відень. Молодоческий посол Герольд має — як кажуть — небавом-статі міністром для Чехії. Тепер він бавить у Відні.

Відень. При прийнятю урядників заявив міністер залізниць рицар Гуттенберг: Урядники не можуть думати, що коли цісар на чолі міністерства поставив войка, то він управити ме головню з військового становища. Для вибору его особи не був міродатний військовий характер, але головню та обставина, що він яко довголітний начальник залізничного бюро при генеральнім штабі досить ознакочлений зі залізничними справами. Головною задачею управи залізничної остає ся й на дальше в першій лінії старанє, щоби публіку задовольнити що-до безпечного і відповідного особового і тягарового руху, дальше щоби піддержати сильно торговлю і індустрію здоровою політикою тарифовою, головню для вивозу, і щоби доповнити сїть залізниць так, як сего вимагають торговельні відносини держави. Що також військові потреби треба узглядляти, се при незвичайнім значіню залізниць для оборони держави само собою розуміє ся і їх в будучині як доси не занежає ся. Що до руху і тарифу на приватних залізницях, то й там, оскільки се можна буде, вплине ся в тїм напрямі, а при всіх рішенях справ між державними і приватними залізницями треба поступати з найостріїшою безсторонністю.

Відень. Австро-угорський банк знизив стоу процентову о 1/2 процент.

Берлін. Німецький цісар надав генералови Галіано ордер корони 2. класи з мечами і позовив італіянські війська з їх відвагою при обороні Макале.

Париж. При нараді над позичкою для Тонкінгу палата прийняла майже одногогосно дневний порядок, котрий висказує правительству повне довіре; рішено приступити до спеціальної дебати.

ВИДАНЯ ВАСИЛЯ ЛУКИЧА.

I. ЛІТЕРАТУРНІ ЗБІРНИКИ:

1. Ватра. — В Стрию, 1887 р. 215 стор. в 8°. Ціна 1 злр.
2. Квітня. — У Львові, 1890 р. 128 стор. в 8°. Ціна 30 кр.
3. Рідний зільник. — У Львові 1891 р. 136 стор. в 8°. Ціна 30 кр.
4. Левада. — У Львові, 1892 р. 103 стор. в 8°. Ціна 25 кр.
5. Рідна стріха. — У Львові, 1894 р. 120 стор. в 8°. Ціна 25 кр.

II. ЗБОРОВІ ТВОРИ:

6. Твори Василя Чайченка. — (Оповідання) — У Львові, 1892 р. 207 стор. в мал. 8°. Ціна 80 кр.
7. Твори Василя Чайченка. Том II. (Соняшний промінь). — У Львові, 1892 р. 174 стор. мал. 8°. Ціна 60 кр.
8. Твори Василя Чайченка. Том III. (На розпутті) — У Львові, 1892 р. 210 стор. мал. 8°. Ціна 80 кр.

III. ПОВІСТІ, РОМАНИ, ХРОНІКИ І ОПОВІДАНИЯ.

10. Навіжена, пов. Нечуя-Левицького. — У Львові, 1891 р. 84 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.
11. Поміж ворогами, пов. Нечуя-Левицького. — У Львові, 1893 р. 180 стор. мал. 8°. Ціна 40 кр.
12. За громаду, хрон. К. Т. Подоленка — У Львові, 1892 р. 94 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.
13. Художник, пов. Т. Шевченка переклад Ол. Кониського. — У Львові, 1894 р. 101 стор. мал. 8°.
14. Між народ, пов. М. Школиченка. — У Львові, 1894 р. 92 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.
15. Хо, казка Михайла Коцюбинського. — У Львові, 1894 р. 34 стор. 8°.
16. Облога Буши, пов. Мих. Старицького. — У Львові, 1894 р. (кінчить ся друкувати).
17. Грішники, роман-хроніка Олек. Кониського. — У Львові, 1895 р. 192 стор. мал. 8°. Ціна 50 кр.
18. Пани й люди, повість Володимира Левенка. — У Львові, 1893 р. 168 стор. мал. 8°. Ціна 80 кр.

IV. ДРАМИ.

19. Лимерівна, в 5 діях Панаса Мирного — У Львові, 1892 р. 67 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.
20. Титарівна, в 5 діях Марка Кропивницького. — У Львові, 1892 р. 63 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.
21. В темряві, в 5 діях Мих. Старицького — У Львові, 1893 р. 91 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.

V. ПІДРУЧНИКИ І ТВОРИ ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВІ.

22. Руский правотар домовий. Том I. [Закон цивільний]. — У Львові, 1885 р. XVI і 432 стор. вел. 8°. Ціна 2 злр. 50 кр.
23. Угорська Русь, її розвій і теперішній стан. — У Львові, 1887 р. 30 стор. вел. 8°. Ціна 15 кр.
24. Юрий Коссован, проба критичного розбору автобіогр. его повістей і житєписи нап. Олек. Колесса. — У Львові, 1893 р. 99 стор. мал. 8°. Ціна 30 кр.
25. Остатні романи Г. Сінкевича Два відчуті М. Грушевського — У Львові 1895 р. 50 стор. 16°.
9. Твори Карпенка-Карого. (Мартин Боруля. Сто тисяч. Безталанна. Що було, те мохом поросло. Чабан). — У Львові, 1895 р. (кінчать ся друкувати).

Всі повисші твори можна набути в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. академічна ч. 8 і в Книгарні Ставропигійській.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усмирю-
ючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70
кр. і 1 злр.; можна купити у всіх антиках.
Просимо жадати сей загально улюблений
домашний лік просто під назвою

Ріхтера Linimentz з котвицею

і приймати з остророжністю лише флаш-
ки зі зланим значком охорошним „Котвиця“,
бо лише ті правдиві.

Антика Ріхтера
під золотим львом у Празі.

ПРАВДА,

ВІСНИК ПОЛІТИКИ, НАУКИ І ПИСЬМЕНСТВА

Виходить не

З НОВИМ РОКОМ 1896

— раз в тиждень кожної п'ятниці —
в обемі одного аркуша.

Ціна в Австрії річно: 4 р., піврічно 2 р.
чвертьрічно 1 р. за границею (задня знач-
них коштів пересилки) річно 8 рубл., пів-
річно 4 рубл.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО
„РУСКА БЕСІДА“
в Чернівцях,
улиця Петровица число 2,
має на складі:
„Ілюстровану бібліотеку“
для молодіжи, міщан і селян, редаговану
Омеляном Поповичем
року 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893,
1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 9 разом
за 9 злр.
— З пересилкою поштовою 9 зр. 30 кр. —

„ДНІСТЕР“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові,
улиця Валова ч. 11,
засноване на підставі концесії ц.
к. міністерства справ внутрішних
з дня 9. грудня 1891 р. ч. 22751,
розпочало свою діяльність дня 15.
н. ст. вересня 1892 р.

„Дністер“, опертий на засаді взаїмности своїх чле-
нів, обезпечає всяке майно движиме і недвижимо про-
тив шкід отневих під найприступнішими услівями
і почислює можливо найнижші премії.

Всякі шкоди ліквідують ся і ви-
плачують ся сейчас по пожарі.

Зголошення о ухвалені агенції в місцевостях, де нема
агентів „Дністра“, приймають ся.

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ
Др. Едмунд Кароль Фухс
емер. секундар ц. к. публичного шпиталю у Від-
ни і оператор на ц. в. університетській клініці
для очей проф. д-ра. Фухса у Відни, осів тут яко
спеціаліст для слабостий очий
УХ і ГОРТАНКИ,
та ординує що дни від 10—12 год. перед полуд-
нем і від 2—4 попол. при ул. паньській, ч. 29.
1—3 Для бідних безплатно і від 9—10 рано.
Експедиція апонсів Л. Горювіца в Чернівцях.

БУКОВИНА

з новим 1896 роком почала виходити ЩОДНЯ крім неділь і свят. Доси, як звістно, появляла ся наша часопись чотири рази в тиждень з недільним додатком; тепер БЕЗ ПІДВИСШЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ, будуть наші передплатники діставати „БУКОВИНУ“ ЩОДНЯ.

Передплата на „БУКОВИНУ“ в 1896 році виносить на цілий рік 10 зр., на пів року 5 зр., на чверть року 2 зр., 50 кр., місячно 1 зр.

Крім того без ніякої доплати одержать наші читателі в протягу 1896 року яко премію ТВОРИ Ю. ФЕДЬКОВИЧА,

з котрих перший том станемо зараз друкувати, скоро тільки урядимо власну друкарню, що наступить в лютім 1896 року.

